

ה"ת 4100/06/15 - איאד אעביד נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ה"ת 4100-06-15 אעביד נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 251520/2015

בפני	כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מבקשים	איאד אעביד
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס - רכב המבקש שמספרו 72-815-65 (להלן: "הרכב") שנתפס לצורך חילוטו בעתיד, לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "הפסד"פ").

כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הסעת נוסעים בשכר וללא ביטוח הקבוע להקראה ביום 9.7.15.

1. ביום 10.6.15 נתפס רכבו של המבקש על ידי המשטרה. למבקש לא היתה ברורה המסגרת החוקית של הליך התפיסה ומטרתה. בהעדר אישור בדבר תפיסת הרכב סבר המבקש, כי מדובר בהחלטה בדבר השבתת רכב לפי פקודת התעבורה ולפיכך הגיש לבית המשפט בקשה לביטולה.

2. בדיון שהתקיים ביום 15.6.15 בפני כב' השופטת לארי-בבלי, התברר למבקש כי אין המדובר בהשבתת רכב אלא בתפיסת הרכב לפי הפסד"פ שנעשתה בשל העובדה שהעבירה לכאורה בה מואשם המבקש- הסעת נוסעים בשכר, בוצעה באמצעות הרכב. כב' השופטת בבלי לארי דחתה את בקשתו של המבקש בשל העובדה שהוגשה לפי פקודת התעבורה. המבקש הגיש בקשתו מחדש בהתאם למסגרת החוקית המתאימה.

3. בדיון מיום 15.6.15 שהתקיים בפני, טען המבקש כי הרכב נתפס ביום 10.6.15 ללא שימוע וללא שיש בנמצא טופס המעיד על כך. לטענתו הטופס המאשר את התפיסה נושא תאריך 15.6.15 ולא תאריך של תפיסת הרכב. לטענתו מדובר בניסיון של המשיבה למצוא הצדקה לתפיסת הרכב בדיעבד ללא שימוע.

4. עוד טען המבקש כי אין הצדקה לתפיסת הרכב בגין עבירות של הסעה בשכר לצורך חילוטו. לשיטתו לא ניתן להחיל תפיסת חפץ לפי סעיף 32 לפסד"פ בגין עבירות תעבורה וזאת אף לפי הפסיקה. לטענתו תפיסת הרכב אינה סבירה אף ביחס לחומרת העבירה היות והתמורה בגין הסעת הנוסעים שלכאורה קבל המבקש היתה זעומה (שקלים בודדים) לעומת ההפסד הנגרם לבעל הרכב כתוצאה מתפיסת הרכב למשך 180 ימים. עוד טען המבקש כי תפיסת הרכב תפגע בפרנסתו.

5. המבקש ציין כי ישנם אמצעים פחות פוגעניים באמצעותם ניתן לוודא שהרכב ישאר בחזקת המבקש וניתן יהיה לחלטו בסוף ההליך. המבקש הביע נכונות להתחייב על אי העברת הרכב לבעלות אדם אחר עד לתום משפטו.

6. ב"כ המשיבה טען כי יש לדחות את טענות המבקש כיון שסעיף 32 לפסד"פ חל גם על עבירות תעבורה ובכללן עבירת הסעה בשכר, המיוחסת לנאשם.

7. עוד טען ב"כ המשיבה, כי החוק מסמך את המשיבה לתפוס את הרכב ולהגיש כתב אישום בתוך 180 יום. אולם במקרה דנן כבר הוגש כתב האישום ואף נקבע מועד להקראה דבר מעיד על הגינותה של המשיבה כלפי המבקש.

8. לטענת ב"כ המשיבה תפיסת הרכב מוצדקת בנסיבות העניין כיון שקיים חשש שהחזרת הרכב תאפשר למבקש לחזור ולבצע את אותה עבירה וזאת לנוכח העובדה שלנאשם עבר תעבורתי הכולל עבירות של הסעה בשכר. משכך לשיטתה תפיסת הרכב היא מידתית ולתכלית ראויה.

עיון:

רכבו של המבקש נתפס מכוח סעיף 32 הקובע:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה"

לפי תיק החקירה שהוגש לעיוני, יש ראיות לכאורה כנגד המבקש, ביחס להסעת נוסעים בשכר וזאת, בין היתר, לאור דוחות פעולה של שלושה שוטרים שהבחינו בביצוע העבירה לכאורה, ובפירוט העובדות שבהזמנה לדין וכתב אישום שנרשם במקום.

באשר למסגרת הנורמטיבית על פיה נתפס הרכב - הרכב נתפס לפי סעיף 32 לפסד"פ אך ניתן היה להחזיקו בידי המשטרה גם לפי סעיף 57 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: **"הפקודה"**).

בהתאם לפסיקה המנחה הגם שמדובר בסמכות מקבילה, הרי שיש להעדיף את החקיקה הספציפית בעבירות תעבורה ולתפוס את הרכב לפי סעיף 57 לפקודה במיוחד כשזו מוגבלת לעבירות תעבורה חמורות לפי התוספת השביעית לפקודה.

דרך המלך לתפיסת רכב והשבתתו בעבירות תעבורה היא פקודת התעבורה. ויפים לעניין זה דברי כב' השופט שפסר בבש (ב"ש) 22261/09 **ריבוח נ' מדינת ישראל**, לא פורסם (מיום 17.12.09) (להלן: "**פס"ד ריבוח**):

"דעתי היא כי כאשר קיימת חקיקה ייחודית, כגון זו המופיעה בסעיף 57 לפקודת התעבורה, יש לעשות בה שימוש ולהעדיפה, זאת נוכח הכלל בדבר עליונות החקיקה הספציפית על זו הכללית.

זאת ועוד, לו תועדף סמכות התפיסה של כלי רכב מכח סעיף 32 לפסד"פ, הרי מיותרת לכאורה חקיקתו של סעיף 57 לפקודת התעבורה (אשר מאוחר גם בחקיקתו לזו של ס' 32 לפסד"פ). ברור שטענה זו אינה יכולה לעמוד. אדרבא, העובדה שהמחוקק מצא לנכון לחוקק סעיף ספציפי ולקבוע בו כללים ברורים לתפיסת כלי רכב שעבר עבירה (וידגש - לא כל עבירה, אלא מאלו המנויות בתוספת השביעית), מלמדת על רצונו להסדיר פעולה זו באופן ברור, מוסדר ומידתי, אשר תואמת את הקונספציה המקובלת בדבר שמירה על זכויות הקניין של בעל הרכב.

ויתרה מכך, תפיסת חפץ על פי סעיף 32 לפסד"פ אינה מוגבלת לעבירות מסוימות דווקא, ולו תתקבל הפרשנות לפיה תפיסת כלי הרכב (בגין עבירות תנועה) תיעשה מכח סעיף 32 לפסד"פ, הרי שניתן יהיה לכאורה לתפוס כלי רכב ולהחזיקו בגין כל עבירה שהיא שיש חשש שתישנה בעתיד, בלא כל קשר למידת חומרתה(ולצורך המחשת האבסורד - גם עבירת חניה בעקרון), ואף אם אין הדבר עומד בשום יחס לפגיעה הנגרמת מתפיסת כלי הרכב.

בנסיבות אלה נראה לי, כי אכן לא הוגבלה סמכות המשטרה לתפיסת כלי רכב ויש לה סמכות לתפוס כלי רכב מכח שני הסעיפים, ואולם ההבדל נעוץ ברקע ששימש תפיסה זו: כשהמדובר בעבירת תעבורה, הרי שמקור הסמכות הוא סעיף 57 לפקודת התעבורה והיא מוגבלת כאמור

אך לעבירות המנויות בתוספת השביעית, זאת על רקע המפורט לעיל, בעוד שאם המדובר בעבירה פלילית אחרת, מקור הסמכות הוא בסעיף 32 לפסד"פ."

על פי הראיות שהציגה המשיבה יש בתיק ראיות לכאורה לביסוס אשמת המבקש במיוחד לו בכתב האישום ולפיכך פעלה המשיבה במסגרת סמכותה.

בין אם נתפס הרכב מכח פקודת התעבורה ובין אם מכח הפסד"פ יש לבחון האם ישנה חלופה ראויה לתפיסת הרכב, שיש בה כדי לפגוע במידה פחותה בקניינו של המבקש (**פס"ד ריבוח**)

הלכת בית המשפט העליון היא, כי קיומו של מקור סמכות מלכתחילה לתפיסת החפץ, אינו מצדיק בהכרח את המשך

החזקתו שכן המדובר בפגיעה בקניינו של אדם. לפי חוק יסוד: כבוד אדם וחירותו, יש לבחון כי פגיעה זו הינה לתכלית ראויה ובמידה שלא עולה על הנדרש. כמו כן יש לבחון אם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו של החפץ בחלוף זמן ואם קיימת חלופת תפיסה שפגיעתה פחותה ויש בה כדי להשיג את אותה המטרה. וכדברי כב' השופט (בדימ') שטרסברג כהן בבש"פ 6686/99 אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל פ"ד נד(2) 464, 471:

"לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש"

וברע"פ 1792/99 אלי גאלי נ' משטרת ישראל, נג (3) 312, 322-323, מפי כב' השופט (בדימ') חשין:

"לא ייעלם מעינינו, כי המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית "מעצרו" של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה --- סוף עמוד 323 --- בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס."

הגישה בעבירות תעבורה וכן בעברות אחרות בהן החפץ הנתפס הוא רכב היא לשחרר את הרכב מתפיסתו בתנאים מגבילים בבפ"מ (פ"ת) 4884-08-13 ערד נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 20.8.13), בפ"מ (י-ם) 6641-02-15 אבו גנאם נ' מדינת ישראל, לא פורסם (מיום 11.3.15) וכן בפס"ד ריבוח הנ"ל.

בדברי בית המשפט בפס"ד ריבוח נקבע כי אין לשלול את סמכותה של המשיבה לתפוס רכב לצורך חילוטו. העובדה כי המשיבה בחרה לתפוס את הרכב על פי הפסד"פ כאשר פסיקת בית המשפט מנחה כי זו אינה דרך המלך לתפיסת כלי רכב בעבירות תעבורה אני סבורה כי שומה על בית המשפט לבחון ביתר שאת אם קיימת חלופה לתפיסת הרכב.

המבקש נוהג משנת 1998 לחובתו 6 עבירות קודמות של הסעת נוסעים בשכר האחרונה משנת 2013 והיתר לפני 9 שנים ויותר. לפיכך איני סבורה כי מדובר במי שמועד לפורענות כפי שהוצג על-ידי המשיבה. תפיסת הרכב בשלב זה רק לצורך הבטחת האפשרות לחלטו בתום ההליך הינו בלתי מידתי. ניתן להשיג את אותה מטרה בצעד אשר מחד לא יפגע במבקש לפני שהוכרע דינו ומאידך יבטיח כי המשיבה תוכל לפעול לחילוט הרכב אם תרצה בכך.

לפיכך אני קובעת כי הרכב ישוחרר בתנאים המגבילים כדלקמן:

- א. המבקש יפקיד סך של 10,000 ₪ במזומן בקופת בית המשפט כתנאי לשחרור הרכב.
- ב. המבקש או מי מטעמו, לא ימכור את הרכב, לא ימסור אותו לאחר לא ישעבדו ולא יעשה בו כל דיספוזיציה אחרת, עד למתן החלטה אחרת שתינתן על ידי בית המשפט בהליך העיקרי.
- ג. המבקש ימציא ערבות עצמית וערבות צד ג' של שני ערבים בסכום של 20,000 ₪ כל אחת להבטחת התחייבותו כאמור.
- ד. צו זה יועבר על ידי המאשימה למשרד הרישוי, לצורך רישום המגבלות על הרכב לטובת המדינה, עד למתן החלטה אחרת.
- ה. המבקש ידאג כתנאי לשחרור הרכב להמציא פוליסת ביטוח מקיף לרכב, על פיה המדינה היא המוטב, לתשלום כל נזק שיארע לרכב.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"ה, 18 יוני 2015, בהעדר הצדדים.